

RADICS PÉTER
RAPRAAB.ELTE

BULGUKSA

Koreai Buddhizmus

2011-06-10

Esszémet a koreai buddhizmus egyik legszebb kolostoráról írom, mely a méltán híres Bulguksa. Mielőtt azonban belekezdenék a templom részletes bemutatásába, szeretném röviden felvázolni a buddhizmus eredetét, ehhez felhasználva a kurzus során tanultakat, továbbá szeretnék egy részt szólni a buddhizmus terjedéséről Korea területén, és csak ezután térnék rá a templom ismertetésére. A koreai szavak átírásakor az államilag elismert, felülvizsgált átírási formát alkalmaztam (Revised Romanization of Korean - 국어의 로마자 표기법). Véleményem szerint ez egyértelműbben adja vissza a koreai szavak fonetikai sajátosságait, illetve modernebb, mint a McCune – Reischauer átírási forma.

I, Buddhizmus eredete – korai terjedése:

A buddhizmusnak számos fajtája megtalálható a világban, az eredetük mégis egyre vezethető vissza, ez pedig a klasszikus buddhizmus (melyet szokás még *hinajána* buddhizmusnak is nevezni). Ez időszámításunk előtt az 5. században alakult ki Indiában, mely a buddhizmus szülőföldje volt. Mára már nem létezik klasszikus formájában ezen a területen, mivel a 13. században bekövetkezett iszlám hódításoknak, illetve a hindu reformációnak köszönhetően háttérbe szorult. A klasszikus tanítások a Buddha eredeti nézeteit vallották, a tanok szerint a buddhizmus végső céljaként kitűzött *nirvana* (ellobbanás) nem érhető el akárkinek, csupán a gyakorló szerzetesek számára biztosított kegyről volt szó. Az időszámításunk előtti 1. században megjelenik egy másik változata a buddhizmusnak, melyet *mahajána* buddhizmusnak szokás nevezni, jelentése „nagy út”, „nagy jármű”. Változásokat vezetnek be a klasszikus tanokhoz képest, az eddig központi figuraként számon tartott *arhatot*, lecserélik a *bódbiszattvára*. Ez a lény az emberek felé egyfajta altruista pozíciót tölt be, hiszen a felébredést követően nem távozik el ebből a világból, hanem azért tevékenykedik tovább, hogy a többi lény mely a létforgatagban szenved, szintén elérhesse a megvilágosodást. Tehát az egyéni üdvözülés helyett, a néptömegek felé megnyílt a lehetőség a megszabadulásra, erre utal a „nagy út” elnevezés is. Ez vonzóvá tette az emberek számára az új vallást. És mivel sokkal vonzóbb volt ez a változat, nem nehéz kitalálni, hogy ez fog majd jelentős mértékben elterjedni Indián kívül is. A *mahajána* buddhizmusnak egy másik jellegzetessége, hogy az országokba ahova beérkezik, az ott addig jelen lévő vallásokkal általában kapcsolatba lép, átalakul. A vallások hatnak egymásra, szinkretizálódnak, így területenként apró eltéréseket mutató buddhista nézetekkel találkozhatunk. Kínában a taoizmussal lép kapcsolatba, Koreában a sámánizmussal, míg Tibetben a *bön* vallás elemeit olvasztja magába. Ez a folyamat gyakran a panteon felduzzadásával jár, illetve a gyakorló buddhisták az alaptanításokat értelmezik apró

különbségekkel. A buddhizmus terjedését megfigyelve általánosságban elmondható, hogy a vallás továbbításáért tevékenykedő szerzetesek, ezt különböző buddhista ábrázolások, szent szövegek (szútrák) terjesztésének segítségével érik el. Indiából kikerülve a buddhizmus a kereskedelmi útvonalak mentén, az azokon közlekedő karavánok segítségével halad területről területre. Jelen esetben a legnagyobb kereskedelmi útvonal, a Selyemút mentén. A selyemút mellett lévő oázisvárosokban (Turfán, Dunhuang) fordítóiskolákat hoznak létre, így az eddig csak páli, illetve szanszkrit nyelven létező szent szövegeket lefordíthatták kínaira, illetve az indoeurópai nyelvcsalád különböző nyelveire. A szútrák tehát az írástudó rétegek számára elérhetővé váltak. Ezekben a városokban ismerkednek meg az emberek a buddhista ábrázolásokkal is. Ezek majd a Kusán birodalom területén nagy szerepre tesznek szert, mivel a kusán buddhista művészet szolgáltatva az alapot a később híressé vált gandhára művészet számára. Számunkra fontos terület Kína, hiszen Korea tőlük értesül majd a vallásról. Dinasztikus krónikákból megtudhatjuk (Weilüe – A Wei-dinasztia rövid története), hogy Kínába a buddhizmus időszámításunk kezdete körül terjedt el a térségben (Hamar pp. 12). A taoizmusnak illetve a konfucianizmusnak jelentős történelme volt a kínai államalakulatban, így különböző elemek beolvadnak a tanba. Kína és Korea között szomszédságukból adódóan már a kezdeti idők óta intenzív volt a kapcsolat. Időszámításunk kezdete körül Koreában három államalakulat létezett egymás mellett, ezt a korszakot szokás a Három Királyság korának (삼국시대) nevezni. Goguryeo (고구려 / 高句麗), Baekje (백제 / 百濟), és Silla (신라 / 新羅) egymással gyakran hadban álló királyságok voltak. Koreának eredetileg nem volt saját írásrendszere, ezért a szomszédos Kínából vették át a klasszikus karaktereket a *hanja*-kat (한자). Már időszámításunk szerint 85-ből vannak leletek, melyek a kínai írás jelenlétét bizonyítják Koreában. Ez az írás lesz majd a Koreában nagyra tartott kínai kultúra közvetítője, illetve a vallási szövegekkel is ezen a nyelven ismerkednek meg. (Osváth Gábor: *Koreanisztikai bevezető* - *한국학 입문* pp. 60.). A kínai típusú krónikákat is átvették. Két fontos krónikát említenék meg az első az 1146-ban íródott *Samgukcsagi* (삼국사기) – A három királyság története, melyet Kim bu-sik (김부식), egy koreai hivatalnok jegyzett le. A kínai krónikákhoz hasonlóan mellőzi a legendákat, a csodás elemeket, és a történelmi tényeket, időpontokat közli az olvasóval. Esszém tükrében fontosabb a második mű melyet Irjeon (이연), egy buddhista szerzetes jegyzett le. Ez a krónika az 1280-as években íródott, címe *Samguk yusa* (삼국유사) – A három királyság nem hivatalos története (Osváth Gábor: *A koreai irodalom rövid története* pp. 1-2.). Számos legendás elemet tartalmaz melyek a buddhizmushoz kapcsolódnak, ebből a műből illetve még számos szerzetesek által készített feljegyzésből nyerhetünk bepillantást az új vallás terjedésének folyamatára Koreában.

II, A buddhizmus terjedés Koreában

Már említettem, hogy időszámításunk kezdete környékén jelen volt a buddhizmus Kínában. Hivatalosan Koreába a buddhizmus csupán a negyedik század végén jutott el. Azonban az intenzív kapcsolattartásnak köszönhetően az egyes államalakulatok a félszigeten feltételezhetően már a 4. század előtt is kapcsolatba kerültek a tanokkal. Erre bizonyítékként szolgálhatnak a 2., 3. században készült sírkamrák falfestményei, melyeken a buddhista ábrázolásokon előszeretettel alkalmazott lótusz motívum figyelhető meg. Tehát valószínűleg kezdetleges ismereteik lehettek a buddhizmussal kapcsolatban. A három államalakulat közül Goguryeo-ba (ie.37 – isz. 668) érkezett meg az új vallás a legkorábban 372-ben. „A Chin dinasztia uralkodója Fu-ch'ien, Sundo-t (kínaiul Shundao 順道) küldi követként Sosurim (r. 371 – 383) királyhoz” (Grayson, James H.: *Korea – A religious History* pp. 26.). A követ feladata a buddhizmus bemutatása volt az uralkodói elit számára, és Sundo olyan vallásként jellemzi, amely képes az ellenségektől védelmet biztosítani. Az elit, és az uralkodó hajlandóságot mutatott az új tanok befogadására, és Sundo számára egy templomot építtettek, hogy gyakorolhassa vallását. A nyitást az újítással szemben magyarázhatjuk azzal a ténnyel, hogy Kínát egyfajta kulturális, és morális mércének tekintették, melyhez a koreai nép is fel szeretett volna nőni. Így nem meglepő hogy gyorsan népszerűvé vált egy olyan vallás melyet a kínai császár tanácsosnak tartott követni. Továbbá a buddhizmus gyors terjedését segítette az a tény, hogy a Koreába kerülése idején a tan egy kezdetleges, kiforratlan formája terjedt, melyben megfigyelhetőek hasonló elemek, a koreaiak ősi időkre visszavezethető népvallásával, illetve a sámánizmussal is. Így jellemző az a tendencia, hogy az eddig a sámánizmussal kapcsolatos szent helyek, később a buddhista templomok, oltárok helyszíneivé alakulnak át. Sundo csupán az első volt a *szútrák*at, és ábrázolásokat bemutató szerzetesek sorában. Grayson művében leírja további térítő munkásságát is. Sundo-t tehát két másik híres térítő követte. Ado akinek apja az Északi Wei-dinasztiából származó tisztviselő volt, anyja pedig Goguryeo-ból származó gyakorló buddhista. Anyjának köszönhetően fiatalon bekerült a szerzetesi közösségbe, ahol elsajátította a vallási alapokat. Ezután Kínában híres mesterek felügyelete alatt tanul, és 383-ban tér vissza Goguryeo-ba, hogy népszerűsítse a buddhizmust. Sosurim királyt a sorban Gogugyang (r. 384-391) követte, aki szintén sokat tett a buddhizmus terjesztése érdekében. A harmadik híres szerzetes a Kogugyang-ot követő uralkodó Kwanggaeto (r. 391 – 413) regnálása idején érkezett erre a területre. Tian-shik 395-ben kezdte meg tevékenységét Koreában. Kevés adat maradt fenn róla, ugyanakkor személyét számos legenda övezi. „Fehér lábú mester” elnevezéssel illették, mivel a történetek szerint talpa fehérebb volt

arcánál, és még akkor sem szennyeződött be, ha sárban taposott (Grayson pp. 26-27.). Természetesen szimbolikus jelentése van a legendáknak. Egyértelműen szentségére utalnak, olyan embert írnak le a történetek, akit a világi dolgok nem érintettek meg, nem tudtak „bemocskolni”. A három említett uralkodó közül Kwanggaeto tette a legtöbbet a buddhizmus terjesztéséért, ennél fogva kiérdemelte a címet: „az uralkodó aki megforgatta a tan kerekét”. Ez megfelel a *cakra vartin* kifejezésnek, melyet a tankirályok kapnak meg, a buddhizmus terjesztéséért tett erőfeszítéseik viszonzásaként. Számos kolostort építtetett, illetve erőfeszítéseket tett a buddhizmus államvallássá tétele érdekében is. A Három Királyság közül a következő államalakulat ahova elérkezett a vallás Baekje (ie. 18 – isz. 660) volt. Marananda névre hallgató szerzetes a keleti Chin - dinasztiaiban utazott, amikor összetalálkozott egy Baekje-ből származó hivatalnokkal, kinek kérésére visszatért vele hazájába 384-ben. A feljegyzések szerint maga az uralkodó kíséerte be a palotába, ahol végignézett egy Marananda által elvégzett szertartást. Ez a tény szintén feltételezi a buddhizmus előzetes ismeretét, illetve Kína említett befolyása is szerepet játszott a jeles eseményben. Ennek a két tényezőnek köszönhetően, továbbá a királyi támogatással a háttérben, az elit ebben az államban is kedvezően viszonyult az új valláshoz. Marananda számára kolostort emeltek, ahol folytathatta szertartásait, illetve tanításait. Marananda nevéből arra következtetnek, hogy indiai származású térítőről van szó. Az ország történetét megvizsgálva megállapítható, hogy nem ő volt az egyetlen külföldi szerzetes, aki a tanok terjesztését tűzte ki célul magának Korea területén. Az 5. századra nézve az eddig tárgyalt két országról hiányosak a feljegyzések, de feltételezhető, hogy a buddhizmus egyre nagyobb teret nyert magának az elit, illetve a népesség körében is. A Baekje-ben talált művészeti alkotások arra engednek következtetni, hogy átvették Kínából az Északi Wei-dinasztia művészetét (Grayson pp. 27.). Baekje volt a három állam közül az aktív külkereskedelmi kapcsolatokat ápoló királyság. Japánnal, és Kínával is jelentős árucserét bonyolított le, így nem csoda, hogy Japán felé majd ebből az államalakulatból érkezik meg a buddhizmus. (Csoma Mózes: *Korea – Egy nemzet, két ország* pp. 12.). A harmadik királyság Silla (ie. 57 – isz. 668), ahova két fontosabb szerzetes érkezett az 5. században. Az első Heukhoja (névének jelentése Fekete Barbár), aki feltehetőleg indiai, vagy turkesztáni szerzetes volt. Feljegyzéseiből tudjuk, hogy Silla nem fogadta olyan jól az új vallást, mint a másik két állam. Heukhoja leírja, hogy az előtte itt lévő térítő szerzetesek közül kettő mártírhálált halt. A legenda szerint a nyitást a vallás felé az idézte elő, hogy az ebben az időben uralkodó Nulchi király lánya súlyosan megbetegedett, és hagyományos gyógymódokkal nem tudtak állapotán javítani. A király tudomást szerzett az idegen buddhista szerzetes jelenlétéről, és a palotába hívatta. Heukhoja füstölőket gyűjtött, és elvégzett egy buddhista szertartást, melynek hatására a hercegnő csodával határos módon felépült. (Grayson pp. 29.) Az elit, akik eddig a buddhizmus ellen voltak, és

mereven elzárkóztak annak befogadásától, a csoda hatására, illetve királyi nyomásra változtattak addigi nézeteiken, és innentől fogva megtűrték a vallást. A másik szerzetes, akinek személyét illetően viták vannak, mivel sokan összemossák Heukhoja alakjával, Ado volt. Soji király (r. 478-500) uralkodása alatt érkezett Silla területére három tanítványával együtt. Megérkezése után nem sokkal meghal, ám tanítványainak fontos szerepe lesz a tanok terjesztésében. Silla-ban a buddhizmust hivatalosan Beopheung király (r. 514 – 539) idején fogadták el. Ehhez az eseményhez egy újabb legenda kapcsolható. Mivel az ellenállás még mindig erős volt a vallással szemben, szükség volt valamilyen eseményre, ami meggyőzi a nemeseket a buddhizmusban rejlő hatalom felől. 527-ben Ichadon egy magas rangú hivatalnok felajánlotta a királynak életét, ugyanakkor feltétele az volt, hogy nyilvánosan halhasson mártírhálát a buddhizmus nevében. Kivégzése előtt a megjelent nemesek előtt két jövendölést mondott:

1, miután levágják a fejét, vére fehéren akár a tej, fog a földre hullani

2, levágott feje a közeli domb tetejére fog szállni, és virágok hullnak majd az égből

A jóslatai valóra váltak, és a jelenlévő elit elismerte a buddhizmus létjogosultságát az országban, így 528-ban Silla-ban is hivatalosan jelenlévő vallásról beszélhetünk (6.). A 6. századra a félsziget mindhárom államában virágzásnak indulhattak a buddhista vallással kapcsolatos tevékenységek. A hetedik század igazi fordulatot hozott a félsziget életében, hiszen az egymással már jó ideje háborúzó államok közül Silla emelkedik ki azáltal, hogy 660-ban legyőzte Baekje-t, majd az akkoriban uralkodó kínai Tang-dinasztiával összefogva győzelmet aratott Goguryeo fölött is, ezáltal elérte, hogy 668-tól egyetlen állam irányítása alá kerüljön a félsziget. Egyesült Silla (통일신라시대) néven 668 – 918-ig létezett (Csoma pp. 13), és a buddhista tanokat valló uralkodói rétegevel hozzájárult a buddhista kultúra további támogatáshoz. Ezt a korszakot tartják számon a buddhista építészet virágkorának, hiszen olyan fantasztikus alkotások születtek, mint a Sacheonwangsa, a Seokkuram barlangtemplom, illetve esszém témája a Bulguksa.

III, Bulguksa (佛國寺 불국사)

Az egyik legismertebb és legrégebbi templom Koreában, neve annyit tesz: Buddha Földje. Története egészen a Silla királyságig (ie. 57 – isz. 668) nyúlik vissza. Területileg a volt Silla főváros Geumseong, mai nevén Gyeongju, közelében található, a Tohamsan hegy lábánál. 528-ban (más források szerint 535-ben) Beopheung király uralkodásának idején kezdődött meg a templom építése. Ekkor azonban csupán egy kisebb épületet állítottak a mai templom helyén. A

továbbépítésre 751-ben, Gyongdok király idején került sor, amikor is a király egyik neves minisztere, Kim Taeseong bővítette ki, építette tovább a templomot. A legenda szerint a munkálatok háttérében az áll, hogy a miniszter előző életében istenfélő falusi gyermek volt, aki szegényen halt meg, ugyanakkor még életében kevés vagyonából adakozott egy buddhista szerzetesnek. A véghezvitt jócselekedeteinek köszönhetően egy tehetős miniszter házába született újjá. Ezt meghálálendő az előző életében élt szüleinek, illetve a jelen életében gondját viselő szülei számára építtette fel a templomot (Grayson pp. 66-67). Ez tehát áldozat bemutatása volt a halottak számára, melyet megvizsgálva egyértelműen látszik, hogy a korra jellemző sámánista rituálék megismétléséről volt szó, melyek az elhunytak lelkeit hivatott kiengesztelni. A név Buddha Földje Amitábha Buddha Kristálytisza Országára utal, melyet Nyugati Paradicsomként is szokás emlegetni, hiszen a vallást gyakorlók úgy vélték ez a képzeletbeli ország nyugatra található. Kim Taesong egyértelmű szándéka volt tehát, hogy szüleit hozzásegítse a Nyugati Paradicsomban történő újjászületéshez. Ez az elképzelés a buddhizmus Tiszta Föld irányzatához kapcsolható, mely a kutatók elképzelése szerint jelentős bázist képviselt ebben a korban. A kultusz középpontjában Amitábha Buddha áll, akinek országát *Szukehávati*-nak nevezik, melynek jelentése: Gyönyörrel Teljes. Az élőlények ha eljutnak ebbe a Paradicsomba nem elég, hogy szemkápráztató, eddigi életükben nem látott gyönyörű tájon találják magukat, hanem az itt élő különböző segítő lényeknek köszönhetően a megvilágosodás eléréséhez legmegfelelőbb körülmények között létezhetnek tovább. Ebben a varázslatos országba bárki eljuthat, aki hajlandó életét Amithába Buddha tiszteletének szentelni. A legfontosabb tényező Amitábha Buddha nevének ismételtetése, a rá történő meditáció (Skilton, Andrew: *A buddhizmus rövid története* pp. 86.). Ez később aztán kiegészülhet a Kristálytisza Ország vizualizációjával is, melyben *mandalák* segítenek, mint világmodellek. A Bulguksa templom épületegyüttese is ennek a birodalomnak egy világi leképeződése. Az évszázadok alatt az épületegyüttes számtalanszor megrongálódott, leégett, majdnem teljesen elpusztult. Természetesen időről időre felújították, újjáépítették. 1970-ben végül teljesen újjáépítették az egészet. 1995-ben az UNESCO Világörökség Listájára is felvették a közeli Sokkuram Barlangtemplommal együtt. Az épületegyüttesben megtalálható számos műalkotás között találunk hét koreai nemzeti kincsként nyilvántartott műtárgyat, melyeknek eszmei értéke felbecsülhetetlen. A templomban számos értékes alkotás megtalálható volt a korábbi időkben, ugyanakkor sajnos az országban portyázó ellenségek sok kincset elraboltak innen, illetve a japán gyarmati uralom alatt is rengeteg műkincs került külföldre. Már rögtön a bejárati résznél két nemzeti kincssel találkozhatunk. A főbejárati kapuhoz, a Purple Mist Gate / Bíbor Köd Híd-hoz (자하문) felvezető lépcsők, a Blue Cloud Bridge / Kék Felhő Híd (靑雲橋 청운교) és a White Cloud Bridge / Fehér Felhő Híd (白雲橋 백운교), a 23. számú nemzeti kincs. Előbbi a két

részből álló lépcsősor alsó fele, utóbbi pedig a felső. A lépcsőkarok a vízszinthez képest 45°-ot zárnak be; az alsó kar 17 fellépőből, míg a felső kar 16-ból áll. Innen nyugatra található a lépcsők kisebbik párja, amely a 22. számú nemzeti kincsként van nyilvántartva. A Peace Enhancing Gate /Békességet Sugárzó Kapu-hoz (安養門

안양문) vezető Lotus Flower Bridge / Lótusz Virág Híd (蓮花橋 연화교) és Seven Treasures Bridge / Hét Drágakő Híd (七寶橋 칠보교) szintén 45°-os, viszont ezek csak 10 illetve 8 lépcsőfokból állnak (2). Vissza kell utalnom egy megjegyzésemre, melyben a templomot Amitábha Buddha Nyugati Paradicsomát szimbolizáló épületként írtam le. A hívők számára fontos a templomba történő eljutás, bejutás folyamata. Gyakran a templomokat magas hegyekre építik, különböző állomásokon kell átkelniük, hogy bejuthassanak a vallási központokba. Ez nem meglepő, hiszen a profán világból egy szent helyre szándékoznak belépni. Ezt érzékelteti velük a több száz lépcső, melyet meg kell mászniuk. Ha belegondolunk a felfelé haladás, magában foglalja a fejlődés, valami többé értékesebbé válás fogalmát. Így megemlíthetjük, hogy a Bulguksa lépcsői is többletjelentéssel bírnak. Funkciójukban ugyan lépcsőkről van szó, mégis hidaknak nevezik őket, hiszen a profán világból a szent világba, Amitábha Buddha földjére vezetnek (Grayson pp. 67.). A buddhista templomokra jellemző, hogy beérkezésünk után módunkban áll az ott lévő forrásból, kútból vizet magunkhoz venni, ezen aktus során részesülünk a szentségből, hiszen a víz forrása a vallás egy szent helyén található. A két lépcső között

helyezkedik el egy kis pavilon a Brahma Bell Pavilion / Brahma Harang Pavilion, mely egykoron egy harangot őrzött. Most azonban egy hatalmas méretű dobnak ad otthont. A buddhista kolostorokból 4 hangszer nem hiányozhat: Emille-harang, felhő alakú kő (mely ütős hangszerként funkcionál), hal alakú fából készült ütős hangszer (melyet a reggeli ébresztőhöz használnak), illetve a hatalmas méretű dob. A főbejáraton át egy udvarra érkezünk ahol két pagoda látható. A 20. számú nemzeti kincs, a

Drágaköves Pagoda (多寶塔 다보탑), illetve a 21. számú, a Sagyamuni Pagoda (釋迦塔 석가탑).

(1.)

A Drágaköves Pagoda egy 10,4 m magas, kialakításában igen összetett, bonyolult formavilágot mutató pagoda. Eredetileg minden oldalán egy-egy oroszlán szobor állt, azonban mára már csak egy darab látható, a többit ellopták. Ennek a pagodának a lenyomata díszíti a 10 won-os érme hátoldalát. A Sagyamuni Pagoda 8,2 m magas, hármasszoros kialakításával a hagyományos Silla kori stílust idézi. Mégis ami egyedivé teszi, az a körülötte elhelyezkedő 8 darab lótuszvirágot ábrázoló kőszoborcsoport.

A Sagyamuni Pagoda egyszerű, feliratok és vésetek nélküli kialakítása ellentétben a Drágaköves Pagoda bonyolult, díszes kialakításának. Ez az ellentét egyes szakértők szerint a földi és a mennyei világ szembeállítására utal. A két pagoda a források szerint egy időben készült. A legenda szerint egy Asadal nevű kőművest kértek fel a pagodák elkészítésére, aki ezért otthon hagyva gyönyörű feleségét elutazott a templomhoz, hogy nekilásson a munkálatoknak. Az építés még nem volt készen, amikor a felesége utána jött, mert nagyon hiányzott neki a férje. Azonban a templom vezetője nem engedte be a nőt, meghagyta neki, hogy a közeli tavacska partján várakozzon, és amint a munkálatok

befejeződnek a tó tükreben meg fogja látni a pagodák tükörképét. A Drágaköves Pagoda el is készült, de az asszony nem tudta, hogy a férje a másik pagodán még dolgozik és ezért nem jött ki hozzá. Bánatában belevetette magát a tavacskába és belefulladt. Amikor elkészült a Sagyamuni Pagoda is, a férj értesült az asszony haláláról és ő is beleölté magát a tóba (7.). E legenda nyomán szokták a Sagyamuni Pagoda-t a Pagoda Without Reflection/ Tükörkép Nélküli Pagoda névvel is illetni, mivel az asszony nem látta a tóban tükröződni a képét. A Sagyamuni Pagoda-hoz kapcsolódik a 126. számú nemzeti kincs is. 1966-ban a templom egyik szerzetese találta meg a pagoda belsejében elrejtett kincseket.

A szoborcsoportok, bronztárgyak között előkerült egy lenyomat is, amely a világ egyik legrégebbi fadúcós nyomtatványa. A pagodákkal szemben található a Hall of Great Enlightenment/ Nagy Megvilágosodás Csarnoka (大雄殿 대웅전), amelyben a történeti

Buddháról készült szobor található. Ez funkcionál a templom fő csarnokaként. Az épület eredetileg 681-ben épült, de számtalanszor újjáépítették az évszázadok során. A következő építmény a Hall of No Words/ Szavak Nélküli Csarnok (無說殿 무설전), amely az egyik legrégebbi épület a templom területén. Ez volt a *szútrák* oktatásának helyszíne, ahol elsőként 670-ben Uisang nagymester kezdte meg a tanítást, továbbá meditációs csarnokként is szolgál. „A megnevezése abból a hitből származik, miszerint a Buddha tanításait nem lehet csupán szavakkal átadni.” (1.)

A templom legmagasabb pontján található az Avalokitesvara's Shrine/ Avalikitesvara Szentély (觀音殿 관음전), ami a könyörületeség Bodhisattvájának szentélye. Mellette találjuk a 26. számú nemzeti kincset őrző Vairocana Buddha Hall/ Vairocana Buddha Csarnok-ot (毘盧殿 비로전). Vairocana az igazság,

bölcsesség, kozmikus erő megtestesítője. Az ő nemzeti kincsként számon tartott, 177 cm magas, aranyozott bronz szobra az egyik legrégebbi és legnagyobb aranyozott bronz Buddha szobor. Valamikor a 9. században készült, csakúgy mint Korea 27. számú nemzeti kincse, a Hall of Pure Land/ Tiszta Föld Csarnoka épületében található 166 cm magas, aranyozott bronz Amitabha Buddha szobor. Amitabha a kozmikus fény megtestesítője, nevéhez a már ismertetett Tiszta Föld buddhista irányzat kapcsolódik. A Vairocana Buddha Hall-al egy udvarban található a 61. számú nemzeti kincs, a Sarira Stupa. Ez a lámpára hasonlító ereklyetartó 2,1 m magas és bár Silla jegyeket mutat, valójában Koryo kori. A

buddhista szerzeteseket rendszerint hamvasztották, a hamvasztás során visszamaradt hamuban gyakran találtak apró gyöngyökre hasonlító maradványokat, melyeket *sarira*-nak neveznek. A legenda szerint minél közelebb állt a megvilágosodáshoz egy szerzetes annál nagyobb volt a *sarira*, amit maga után hagyott (5.). Az itt említett *stupa* nyolc magas rangú pap maradványait tartalmazza. A felületén Buddhát és *Bodhisattvákat* ábrázoló domborművek vannak. 1906-ban Japánba vitték és csak közel 30 év múlva, 1933-ban került vissza a templom tulajdonába. A fő

épületegyüttesen kívül az ajándékbolt közelében találhatunk még egy kicsi pavilont, amiben egy hatalmas, hagyományos koreai bronz Emille-harang látható. A templom területén tovább fellelhetőek a templom területén továbbá fellelhetőek a sámánizmusból átemelt kiemelt fontosságú istenségeknek fenntartott szentélyek is. Ilyen istenségek a *chilseong* (칠성), mely a Göncölszekér csillagkép hét csillagát jelenti, és a sámánista rituálékban általában a termékenységvarázslással kapcsolható össze. Továbbá szentély áll a *sansin* (산신) számára is aki a hegyek szelleme.

Felhasznált irodalom:

- Csoma Mózes: *Korea – Egy nemzet, két ország*. Budapest, Napvilág Kiadó 2008 pp. 11-14.
- Grayson, James H.: *Korea – A religious History*. London, Routledge Curzon 1989 (2002) pp. 24-30, 66-67.
- Hamar Imre: *A kínai buddhizmus története*. Budapest, Balassi Kiadó 2004. pp. 11-13.
- Osváth Gábor: *A koreai irodalom rövid története*. Budapest, 2011. pp. 1-2.
- Osváth Gábor: *Koreanisztikai bevezető* - *한국의 학 입문*. Budapest, 2010. pp. 60.
- Skilton, Andrew: *A buddhizmus rövid története*. Gyula, Corvina Kiadó 1997. pp. 86, 138.

Esszémhez felhasznált internetes oldalak hivatkozásai:

- 1, <http://www.sacred-destinations.com/south-korea/bulguksa.htm>
- 2, <http://en.wikipedia.org/wiki/Bulguksa>
- 3, http://en.wikipedia.org/wiki/Korean_Buddhism
- 4, http://jikimi.cha.go.kr/english/world_heritage_new/Bulguksa.jsp
- 5, <http://en.wikipedia.org/wiki/%C5%9Aar%C4%ABra>
- 6, <http://en.wikipedia.org/wiki/Ichadon>
- 7, http://www.antiquealive.com/Korea_Tour/World_Heritage_Site/Bulguksa_Temple.html

A képek elérhetőségei:

(a képekre kattintva a honlapok elérhetővé válnak)

- 1, <http://www.sacred-destinations.com/south-korea/bulguksa.htm>
- 2, <http://en.wikipedia.org/wiki/Dabotap>
- 3, <http://en.wikipedia.org/wiki/Seokgatap>
- 4, <http://100.naver.com/100.nhn?docid=730071>
- 5, <http://100.naver.com/100.nhn?docid=18260>
- 6, <http://en.wikipedia.org/wiki/Vairocana>